

energiavirasto

Energiaviraston luonnos harmonisoiduksi verkkopalvelumaksujen hinnoittelun rakenteeksi

Älyverkkoforum 26.8.2021

Tiina Karppinen

Reilua energiaa

Julkisessa kuulemisessa saadut lausunnot harmonisoiduista verkkopalvelumaksuista

- Energiavirasto sai 18 lausuntoa kuultavana olleeseen luonnokseen harmonisoidusta maksujen määräytymisperusteesta
- Lausunnoista nousi 4 keskeistä asiakokonaisuutta, joista sidosryhmät lausuivat. Näitä olivat pienasiakkaiden kynnyksen määrittely, suurempien asiakkaiden minimilaskutustehon poisto, aikajaotuksen (vuorokausi tai vuodenaika) soveltaminen myös tehomaksussa ja varttitaseen huomioiminen ehdotuksessa.
- Lisäksi lausuttiin muun muassa käytetyistä termeistä, vaikutustenarvioinnista, harmonisoinnin tarpeesta ja tarvittavasta siirtymäajasta.

Pienasiakkaan kynnysteho

energiavirasto

- Omakotiliitto: Ehdotamme alarajan nostamista 10kW tasolle , jolloin kuluttajille muodostuu selkeä ja saavutettavissa oleva raja. Pienasiakkaiden aikana myös sähkölämmitteisissä kiinteistöissä tulisi mahdolliseksi omilla valinnoilla saavuttaa energiansäästöä ja päästä rajan alle Tämä on ristiriidassa omakotiliiton oman lausuman kanssa ” Perusmaksun pitää laskea nykyisestä, jos tehomaksua laskutetaan erikseen”
- Lähienergialiitto: kynnysraja pitää suhteuttaa sulakekokoon, muuten sen hyväksyttävyyys tai ohjausvaikutus ei toteudu. Lähienergialiiton ehdotus kynnysrajaksi on 1/3 liittymän koosta
- Oulun Energia Sähköverkko: Mielestämme kynnys (5 kW) on tarpeeton myös näillä tyyppikäyttäjillä ja tehomaksun hinta tulisi määräytyä suoraan kuukauden toiseksi ja kolmanneksi suurimman tuntitehon keskiarvon kW mukaan.
- Vaasan Sähköverkko: Tehomaksun kynnysteho on hyvin perusteltu ja se soveltuu hyvin käytettäväksi käyttäjille, joiden sulakekoko on max. 63 A
- Energiateollisuus Ry (ET): raja tulisi asettaa suhteellisen alas ja 5 kW raja voisi täten olla perusteltu
- Kiinteistöliitto: yksittäisen lukuarvon sijaan vaihteluväli, josta kynnysarvo olisi jakeluverkon haltijan mahdollista valita ja mahdollisesti tätä kautta huomioida jopa erityyppiset asiakkaat
- Caruna: kynnysteho voisi olla hieman korkeampi. Carunan näkemyksen mukaan verkkopalvelun laskutusta pienasiakkaille ei tule tehdä nykyistä monimutkaisemmaksi ja kaikilta asiakkailta ei ole tarpeen laskuttaa tehokomponenttia. Tämä voidaan ratkaista joko hieman suuremmalla kynnysteholla tai vaihtoehtoisesti varmistamalla, että hinnastossa on pienasiakkaille aina tarjolla myös tuote, joka koostuu vain perusmaksusta sekä energiamaksusta. Jälkimmäisessä tapauksessa tehomaksun määräytymisperustetta voitaisiin pienasiakkailta yksinkertaistaa poistamalla kynnysteho kokonaan
- Professori Järventausta ja väitöskirjatutkija Lummi: Luonnoksessa esitetty 5 kW:n kynnysraja pienasiakkaiden tehomaksuille on yleisellä tasolla suuruusluokaltaan järkevä ja sen myötä useamman verkonhaltijan on mahdollista ottaa tehomaksu käyttöön pienasiakkaiden verkkopalvelumaksurakenteisiin. Olisiko kuitenkin syytä pohtia, soveltuuko yksi kynnysraja yleisesti kaikille verkonhaltijoille vai voisiko sovellettavassa kynnysrajassa olla verkkohaltijakohtaisesti vaihteluväliä?
- Energiaviraston johtopäätös: Kynnystehon määrittelyä muutetaan lisäämällä vaihteluväli 5-8 kW

Minimilaskutustehon poistaminen

- Savon Voima Verkko: SVV:n näkemyksen mukaan tehomaksun kynnysrajaa tai minimilaskutustehoa tulisi voida soveltaa jatkossakin
- LUT nuorempi tutkija Jouni Haapaniemi: Kynnysrajaa tai minimilaskutustehoa ei voi soveltaa.", voi johtaa selkeään kustannusvastaavuuden heikkenemiseen.
- ET: Pyydämme kuitenkin Energiavirastoa vielä kerran pohtimaan minimilaskutustehon kieltämistä. Minimilaskutustehosta luopuminen edellyttää kustannusrakenteen siirtämistä sulake-kokoperustaisiin perusmaksuihin nykyisissä tehotuotteissa. Tämä voi tarkoittaa osalle asiakkaista isoja hinnanmuutoksia.
- Caruna: Edellisestä johtuen Caruna näkee, että minimilaskutusteho voidaan kyllä, jos näin lopulta päätetään, poistaa hinnoittelurakenteesta kokonaan mutta tämä tulee ehdottomasti tehdä riittävän pitkällä siirtymäajalla. Esitetty 1.1.2024 voimaantulo on näiltä osin liian aikaisin, ja ei mahdollista riittävää siirtymäaikaa, mikäli muutokset pyritään pitämään kiristyvän korotuskattosäätelyn mukaisen prosentin alapuolella myös asiakastasolla. Esitämme siksi minimilaskutusmuutoksen poistamisen osalta vielä harkintaa tai vaihtoehtoisesti riittävän pitkää siirtymäaikaa 1.1.2028 asti.
- professori Järventausta ja väitöskirjatutkija Lummi: Pienasiakkaan kynnystehon osalta kyseessä on enemmänkin minimilaskutustehon kaltainen vähimmäismaksuosuus. Muutosten näkökulmasta tämä johtaisi tilanteeseen, jossa ensin poistetaan minimilaskutusteho suuremmilta asiakkailta ja samalla otetaan vastaavanlainen tekijä käyttöön pienasiakkaiden verkkopalvelumaksurakenteisiin. Onko tulevaisuudessa nähtävissä myös sellainen asetelma, jossa pienasiakkaidenkin osalta luovuttaisiin kynnysrajoista/minimilaskutustehoista? Vai tulisiko myös suuremmilla asiakkailta (> 63 A) säilyttää minimilaskutustehon mahdollisuus osana tehotariffia vastaavanlaisena kynnystehona kuin sitä nyt esitetään pienasiakkaille?
- Energiaviraston johtopäätös: Minimilaskutustehon poiston siirtymäaikaa jatkettaisiin 1.1.2026 saakka

Aikajaotuksen soveltaminen tehomaksun määräytymisperusteessa

- Vaasan Sähköverkko: Tehomaksun määräytymisessä pitäisi huomioida talvikuukaudet, koska talvihuipun rajoittamisella on kaikista suurin vaikutus verkon rakentamisesta ja mitoittamisesta aiheutuviin kustannuksiin
- Helen Sähköverkko: Aikajaon mahdollistaminen tehomaksussa johtaisi erityisesti varaavien sähkölämmitysasiakkaiden ja sähköauton latausasiakkaiden kannalta kohtuullisempaan tehomaksun hinnoitteluun sekä verkon kuormituksen kannalta kokonaisuudessa tarkasteltuna parempaan tilanteeseen
- Caruna: kannustaako yleinen aikajaotus markkinoiden tai verkonhaltijan kannalta katsottuna parhaalla mahdollisella tavalla riittäviin joustoihin turhien investointien välttämiseksi, on hyvä tutkia tulevaisuudessa lisää ja tarpeen mukaan arvioida kehitystarpeet yleisen aikajaotuksen osalta myöhemmin uudestaan. Muun muassa talviaikaan toistuvat tehopiikit verkon kokonaiskuormituksen osalta syntyvät aamun tai myöhäisen iltapäivän tunteina. Erityisesti tätä kulutusta olisi mahdollisuuksien mukaan siirrettävä muille matalamman kuormituksen tunneille, jotta verkkoa voitaisiin kehittää kustannustehokkaalla tavalla. Tätä ongelmaa ei ratkaista tehokomponentilla, koska se ei sisällä toistuvaa kannustinta/kannuste ei ole riittävän iso/ yksittäisillä asiakkailla se johtaa eriaikaiseen optimointiin kuin muuntopiiri-/sähköasema-/verkkotasolla tapahtuva optimointitarve vaatisi.
- professori Järventausta ja väitöskirjatutkija Lummi: Verkkopalvelumaksujen maksukomponenttien yksikköhintojen ajallisiin porrastuksiin liittyvä valinta koskien sitä, että tehomaksujen osalta ei sovellettaisi ennalta-asetettuihin aikajaksoihin (päivä/yö jne.) pohjautuvia yksikköhintoja vaikuttaa järkevältä ratkaisulta. Verkkopalvelumaksuissa aikaporrastetulla kulutusmaksulla kuitenkin on jo ohjausvaikutus, jota ei välttämättä ole syytä erikseen vahvistaa tehomaksulla.
- Energiaviraston johtopäätös: Aikajaotuksen soveltaminen säilytetään luonnoksen mukaisesti energiamaksussa. Myöhemmin voidaan pohtia tarvetta ulottaa aikajaotusta myös tehomaksukomponenttiin.

Varttitaseen huomioiminen ehdotuksessa

- Savon Voima Verkko: SVV:n näkemyksen mukaan harmonisoitujen tehomaksujen määräytymisperusteita tulisi tarkentaa siltä osin, miten laskutettavan huipputehon määräytymisperusteena oleva ajanjakso 15 minuutin tasejaksoon siirtymisen jälkeen määritellään.
- Oulun Energia Sähköverkot: mielestämme varttitaseeseen siirryttäessä tulisi tehomaksun hinnoittelussa tuntiteho korvata 15 minuutin teholla
- Lähienergialiitto: Lisäksi haluamme ehdottaa - koska tiedossa on taseselvitysjakson muutos tunnista varttiin - että "tuntiteho" termi korvataan "tasejakson teho"/"taseselvitysjakson teho" termillä. Näin saadaan parempi ymmärrys ehdotuksen vaikutuksesta tulevassa varttitaseessa. Lisäksi ehdotuksessa pitäisi olla ehdotus miten siirtymävaihe tuntitaseesta varttitaseeseen toteutetaan.
- Turku Energia Sähköverkot: Jatkossa tehot mitataan 15 min jaksoissa, niin perustuuko laskutus myös noihin 15 min jakosoihin vai edellytetäänkö verkkoyhtiöiltä tunnin jaksoon perustuvaa teholaskutusta? Tämänkaltaiset asiat vaikuttavat yhtiöiden käytettävien tietojärjestelmien ominaisuuksiin olkoonkin niin, että Datahub käsittelee sekä tunnin että 15 min jaksoa.
- Energiateollisuus: Tässä vaiheessa on perusteltua, että määräytymisperusteet perustuvat tuntitietoihin, mutta tämä olisi hyvä mainita luonnoksessa selkeästi. Ehdotamme luonnokseen lisättäväksi mainintaa varttitaseen vaikutuksesta ehdotukseen.
- Kiinteistöliitto: Nyt jää esimerkiksi epäselväksi, onko tarkoitus siirtyä tulevaisuudessa käyttämään 15 minuutin jaksoa nykyisen tunnin sijaan huippukulutusta määritettäessä. Tästä olisi hyvä saada selkeä näkemys, jotta esimerkiksi tulevissa asunto-osakeyhtiöiden taloteknisissä uudistuksissa asia voidaan ottaa suunnittelussa huomioon.
- Energiaviraston johtopäätös: Varttitaseen ja varttimittauksen vaikutuksia pohtimaan perustettaisiin erillinen työryhmänsä.

Aikataulu jatkotoimenpiteille 6. kokouksen jälkeen

Toukokuu	Kesäkuu	Heinä-elokuu	Syksy 2021
<ul style="list-style-type: none">• Alatyöryhmällä mahdollisuus kommentoida kirjallisesti viraston luonnosta 24.5. saakka• Älyverkkoforum 26.5.2021 13. kokous: Energiavirasto raportoi johtopäätöksistä.	<ul style="list-style-type: none">• Julkinen kuuleminen harmonisoidun tehomaksun määräytymisperusteista	<ul style="list-style-type: none">• Virasto huomioi julkisen kuulemisen yhteydessä saadut lausunnot ja viimeistelee aloitteen harmonisoiduksi tehomaksuksi	<ul style="list-style-type: none">• Virasto toimittaa suositukset TEM:lle

Kiitos!

tiina.karppinen@energiavirasto.fi

energiavirasto